

РЕШЕНИЕ

№ 4144

гр. София, 21.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 37 състав,
в публично заседание на 16.05.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Адриан Янев

при участието на секретаря Кристина Алексиева, като разгледа дело номер **1833** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 68, ал. 1 от Закона за защита от дискриминация (ЗЗДискр).

Образувано е по жалба на Н. Н. А. срещу Решение № 24 от 18.01.2023 г. по преписка № 185/2021 г. по описа на Комисията за защита от дискриминация, трети специализиран заседателен състав.

В жалбата се излагат съображения, че следва да се направи сравнение между личното положение на жалбоподателя, излежаващ присъда в затвора в П., с друг лишен от свобода (М. Х.), който изтърпява наказание доживотен затвор в затвора в [населено място]. Уточнява, че писмата на жалбоподателя не са изпращане, тъй като затворническата администрация в П. е приела, че има достатъчно средства, тъй като прехвърлял свои вземания. Счита, че е налице неравно третиране, тъй като другият лишен от свобода също е цедирал свои вземания, но за него е признато, че няма средства и по реда на чл. 90, ал. 4 ЗИНЗС разходите за кореспонденция са поети за сметка на мястото за лишаване от свобода (С. З.).

Назначеният особен представител на жалбоподателя изразява доводи за основателност на жалбата. Поддържа, че жалбоподателят е жертва на дискриминация по признак лично положение, доколкото му е отказвано правото по чл. 90, ал. 4 ЗИНЗС, а на друг лишен от свобода в затвора в С. З., при еднакви обстоятелства, му е изпраща на кореспонденция за сметка на затвора.

Отвратната страна Комисия за защита от дискриминация изразява становище за

неоснователност на жалбата.

Заинтересованите страни: В. В. – инспектор „Режимна дейност“ при Затвора – П., В. К. – началник на Затвора – П. и С. Ц. – главен директор на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, с писмена молба изразяват становище за неоснователност на жалбата.

Административен съд София – град, Второ отделение, 37 – ми състав, след като прецени събраните по делото доказателства, във връзка с доводите и съображенията на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

По делото не се спори, че Н. Н. А. изтърпява наказание „доживотен затвор“ в затвора в [населено място].

Административното производство пред КЗД е образувано въз основа на жалба с вх. №44-00-1381/26.04.2021 г. на Н. Н. А. срещу началник на Затвора – П. и главния директор на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, с която се твърди за осъществена дискриминация срещу него. Поддържа, че не получава никакви доходи и че е прехвърлил своите вземания. Изложени са твърдения, че затворническата администрация в [населено място] му е отказвала изпращането на кореспонденция за сметка на затвора, което право е регламентирано в чл. 90, ал. 4 ЗИНЗС, както и че писмата не са били завеждани в деловодството. Поддържа, че на друг лишен от свобода (М. Х.), изтърпяващ наказание „доживотен затвор“ в затвора в [населено място], е изпращана кореспонденция за сметка на затвора, въпреки че същият е прехвърлил своите вземания. По тези съображения намира за осъществено неравно третиране на жалбоподателя на основата на лично положение в сравнение с личното положение на друг осъден.

С уточнителна молба вх. № 44-00-1813/16.05.2021 г. се конкретизира, че жалбата е насочена и срещу още едно лице: В. В. – инспектор „Режимна дейност“ при Затвора – П.. Поддържа, че осъществената дискриминацията е по признак „лично положение“.

С молба вх. № 44-00-1937/10.06.2021 г. се уточнява, че жалбата се подава срещу В. В. – инспектор „Режимна дейност“ при Затвора – П., В. К. – началник на Затвора – П., С. Ц. – главен директор на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ и ГДИН.

Въз основа на подадената жалба и с Разпореждане №664/17.06.2021 г. на Председателя на КЗД е образувана преписка №185/2021 г. пред административния орган, която е разпределена за разглеждане на Трети специализиран постоянен състав.

Подадено е становище от В. В. – инспектор „Режимна дейност“ при Затвора – П., с която се оспорва жалбата. Излагат се твърдения за множество подадени молби от Н. Н. А., с които се иска изпращане на негови писма до различни институции, както и на същите да се издаде изходящ номер по реда на чл. 77, ал. 1 ППЗИНЗС. Поддържа, че всички молби са заведени в деловодството, но след това са върнати на лишения от свобода, като върху тях е отразена резолюция на началника на затвора [населено място], че жалбоподателят не попада в категорията на визираните по чл. 90, ал. 4 ЗИНЗС. Развити са съображения за сключени два договора за цесия, с които Н. Н. А. е прехвърлил на майка си всички свои настоящи и бъдещи вземания, което е направено с цел да се избегне плащане на разноски по редица дела, по които осъденият е страна. В тази връзка е писмо вх. № 6649/04.07.2018 г. на ГДИН, с което началникът на затвора в хр. П. се уведомява, че е отхвърлена жалбата на Н. Н. А. по повод неизпращането на кореспонденцията му, като е прието, че не намира приложение чл. 90, ал. 4 ЗИНЗС.

Към становището са приложени молби на Н. Н. А., върху които е поставена резолюция „без уважение“, тъй като жалбоподателят не е сред лицата по чл. 90, ал. 4 ЗИНЗС.

Подадено е становище от В. К. – началник на Затвора – П., с което се развиват съображения за злоупотреба с права от страна на Н. Н. А.. В тази връзка се поддържа, че жалбоподателят е инициатор на множество дела, по които иска да се изпраща кореспонденция за сметка на затвора, както и да бъде освобождаван от внасянето на такси и разноски, включително да получава безплатна правна помощ.

Подадено е становище от главен директор на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, с което се изразява становище, че Н. Н. А. разполага с достатъчно средства, тъй като с договори за цесия е прехвърлил на майка си всички свои вземания. Допълнително изразява доводи, че сравнението за различни третиране следва да се направи с лишени от свобода от същия затвор, а не от друго място за лишаване от свобода.

По делото е приложено писмо 29.03.2022 г. на началника на затвора – [населено място], от което става ясно, че М. Х., изтърпяващ наказание „доживотен затвор без замяна“ в затвора [населено място], както и че по реда на чл. 90, ал. 4 ЗИНЗС е изпращана негова кореспонденция за сметка на затвора.

По реда на чл. 60, ал. 1 ЗЗДискр. е изготвен доклад – заключение на докладчика по преписката.

Проведени са две открити заседания, на които са приети представените от страните писмени доказателства, както и доказателства за наложени запори върху вземанията на М. Х., изтърпяващ наказание в затвора [населено място]. След проведено заседание на 24.10.2022 г., административният орган е намерил преписката за изяснена.

Последвало е постановяване на оспорваното Решение № 24 от 18.01.2023 г. по преписка № 185/2021 г. по описа на Комисията за защита от дискриминация, трети специализиран заседателен състав, че по отношение на Н. Н. А. не е осъществена дискриминация по признак „лично положение“ по чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. от страна на В. В. – инспектор „Режимна дейност“ при Затвора – П., В. К. – началник на Затвора – П. и С. Ц. – главен директор на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“.

В мотивите на административния акт се посочва, че действията на затворническата администрация в [населено място] нямат за цел да поставят жалбоподателя в по – неблагоприятно положение спрямо други лица при сравними сходни ситуации. Направен е извод, че отказът да се приложени чл. 90, ал. 4 ЗИНЗС по отношение на Н. Н. А. се дължи на обстоятелството, че затворническата администрация е достигнала до извод за злоупотреба с права, дължащи се на извършените цесии. В тази връзка се посочва за дадена оперативна самостоятелност за извършване на преценка за това кои лица нямат средства за пощенски разходи. Допълнително е направен извод, че личното качество на жалбоподателя, свързано с положението му на изтърпяващ наказание „доживотен затвор“ е причина той да е третиран неравноправно спрямо останалите в същото положение. Развити са доводи за липсата на сравними сходни обстоятелства с лицата, намиращи се в друг затвор.

В хода на съдебното заседание е прието за сведение писмо вх. № 16641/02.05.2023 г., в което процесуалният представител на главен директор на ГДИН посочва, че М. Х. изтърпява наказание „доживотен затвор“ в затвора в [населено място], както и че същият е сключил договори за цесия, с които е прехвърлил свои парични вземания в полза на трети лица. Съдът намира, че посочените факти са осъществени, доколкото

страните не спорят за същите (следва да се отбележи, че жалбоподателят се опитва да установи за осъществени цесии от страна на другия лишен от свобода).

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

Жалбата срещу процесната заповед е подадена в срок по чл. 68, ал. 1 ЗЗДискр., срещу подлежащ на оспорване административен акт, от активно легитимирано лице, адресат на акта, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна по следните съображения:

Според чл. 146, вр. чл. 168 АПК съдът следва да провери актът издаден ли е от компетентен орган и в предписаната от закона форма, спазени ли са материалноправните и процесуалноправните разпоредби и съобразен ли е актът с целта на закона. При проверката на административния акт, съдът не е обвързан от основанията, въведени от оспорващия.

Обжалваното решение е издадено от компетентен колективен орган по чл. 40, ал. 1, вр. чл. 48, ал. 3 ЗЗДискр. и в пределите на неговата власт по чл. 65 ЗЗДискр. Съгласно чл. 64, ал. 1 ЗЗДискр. решенията се вземат с обикновено мнозинство от членовете на заседателния състав и се подписват от него. В случая оспореното решение е подписано от всички членове на състава със „за“, поради което безспорно е формирано мнозинство и решението е валидно взето. В тази връзка не е налице отменителното основание по чл. 146, т. 1 АПК.

Оспореното пред съда решение на КЗД е издадено в съответствие със законовите изисквания относно формата и съдържанието му съгласно разпоредбите на чл. 66, т. 1 - 4 от ЗЗДискр. Мотивите на административния орган съдържат фактическите и правните основания, позволяващи да се разберат причините за издаването на акта.

При постановяване на оспорваното решение не са допуснати съществени процесуални нарушения. Не се установи да са допуснати такива процесуални нарушения, които да са нарушили или ограничили правото на защита на жалбоподателя, нито да обосноват извод, че ако административният орган не ги бе допуснал би достигнал до различен правен извод в крайния си акт.

Приложен е правилно материалният закон. Налице са някои законови разминавания, но същите не обосноват различен краен извод.

При постановяване на административния акт, КЗД е изцяло обвързана от исканията в жалбата и изложенията, направени в нея, т. е. спорът пред органа се определя от жалбоподателя с подаването на жалбата по реда на чл. 51, ал. 1 ЗДискр. По тези съображения съгласно чл. 51, ал. 2, т. 3 ЗДискр. жалбата следва да съдържа изложение на обстоятелствата, на които се основава същата. В случая е налице оплакване за осъществена дискриминация по признак „лично положение“, тъй като неговата кореспонденция не е изпращана за сметка на затвора [населено място], като жалбоподателят е посочил лицето, с което следва да се извърши сравнението - М. Х., изтърпяващ наказание „доживотен затвор без замяна“ в затвора [населено място]. Именно тези факти са въведени в изпълнение на задължението на жалбоподателя за посочване на твърдения, на които се основава дискриминацията, т. е. спрямо кои лица е налице неравно третиране и въз основа на какъв признак.

Законът за защита от дискриминацията цели установяване и санкциониране на всяко поставяне в неравностойно положение въз основа на признаците, изброени в чл. 4, ал. 1 от закона или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна. В чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. са посочени

признаците, спрямо които се разпростира законната забрана за дискриминация, включително и въведеният с жалбата признак „лично положение“ (друг е въпросът дали въведените обстоятелства попадат сред посочения защитен признак).

Съгласно чл. 4, ал. 2 от ЗЗДискр. пряка дискриминация е всяко по - неблагоприятно третиране на лице на основата на признаците по ал. 1, отколкото се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства.

Разпоредбата на чл. 4, ал. 3 от ЗЗДискр. определя непряката дискриминация като поставянето на лице или лица, носители на признак по чл. 4, ал. 1, или на лица, които, без да са носители на такъв признак, съвместно с първите търпят по - малко благоприятно третиране или са поставени в особено неблагоприятно положение, произтичащо от привидно неутрална разпоредба, критерий или практика, освен ако разпоредбата, критерият или практиката са обективно оправдани с оглед на законна цел и средствата за постигане на целта са подходящи и необходими.

За да се приеме осъществена дискриминация и в двата случая, не е достатъчно да се установи неблагоприятно третиране на определено лице. Задължително е да се докаже, че това е извършено съзнателно по някой от признаците посочени в чл. 4, ал. 1 ЗЗД и е налице причинно - следствена връзка между неблагоприятното третиране и защитения признак. Както пряката дискриминация по чл. 4, ал. 2 ЗЗДискр, така и непряката по чл. 4, ал. 3 ЗЗДискр представляват поставяне на лицето в по - неблагоприятно положение в сравнение с друго лице при сравними сходни обстоятелства (чл. 4, ал. 2 ЗЗДискр) или поставяне на лицето в по - неблагоприятно положение на основата на някой от признаците в чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр чрез привидно неутрална норма (чл. 4, ал. 3 ЗЗДискр). Във всеки от случаите неблагоприятното третиране на лицето следва да е на основата на някой от признаците по чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр.

Защитеният признак „лично положение“ няма еднозначно, изначално прието и обективно съдържание. Това налага за всеки случай установяване и доказване на значим, обективен траен, същностен за личността белег, който позволява да бъде прилаган еднакво и който отчита универсалния обхват на закона и абсолютната забрана за дискриминация (в този смисъл Решение № 10456 от 14.10.2021 г. по адм. д. № 5826/2021 г. на ВАС).

В случая, в жалбата пред КЗД не са посочени факти, които да дадат основание за определяне на съдържанието на признака „лично положение“. Жалбоподателят посочва единствено „изтърпяване на наказание доживотен затвор“ и „лишаване от свобода“, което само по себе си представлява „лично положение“, но това не следва да се абсолютизира, тъй като зависи от конкретиката на оплакването. В настоящия случай жалбоподателят въвежда сравнение с друг лишен от свобода (също изтърпяващ наказание „доживотен затвор“) за приложението на разпоредбата на чл. 90, ал. 4 ЗИНЗС, според която за лишените от свобода, за които е установено, че нямат средства, разходите за кореспонденция са за сметка на мястото за лишаване от свобода.

Правото по чл. 90, ал. 4 ЗИНЗС се прилага единствено спрямо лица, които са лишени от свобода, т. е. изтърпяването на наказание „лишаване от свобода“ е част (наред с липсата на достатъчно средства) от фактическия състав за упражняване на това право. В този смисъл и само за конкретния случай „изтърпяване на наказание доживотен затвор“ („лишаване от свобода“) няма характеристиките на защитен признак „лично положение“. Не е възможно позоваване като защитен признак „лично положение“ на

този елемент от фактическия състав на чл. 90, ал. 4 ЗИНЗС, доколкото всеки трябва да го притежава, за да се възползва от това право. Липсва възможност затворът да поеме пощенските разходи, ако лицето не изтърпява наказание лишаване от свобода, т. е. последното не е признак въз основа на който да е налице неравноправно третиране (посоченото има отношение за преценката за сходство на ситуациите). Липсата на защитен признак означава, че дори и да има неравно третиране, то не е дискриминация.

Обстоятелството, че жалбоподателят е сключил договори за цесии не представлява също твърдения защитен признак „лично положение“, тъй като не е траен и същностен белег на съответната личност.

Следва да се отбележи, че жалбоподателят неоснователно се позовава на сравнение с лице, изтърпяващо наказание „лишаване от свобода“ в друг затвор (в случая с М. Х., намиращ се в Затвора – [населено място]). Лишените от свобода от различни места за изтърпяване на наказание „лишаване от свобода“ не се намират в сравними сходни обстоятелства, тъй като всеки началник от съответния затвор решава дали да приложи разпоредбата на чл. 90, ал. 4 ЗИНЗС, т. е. началникът на Затвора [населено място] няма нищо общо с това, че на М. Х., намиращ се в Затвора [населено място], са му поемани пощенските разходите, т. е. неговото поведение не е насочено спрямо две лица (насочено е единствено спрямо жалбоподателя), които да ги третира по различен начин заради определен защитен признак. За да е сравнима ситуацията, трябва да е налице да е едно и също лицето, което решава за приложението на чл. 90, ал. 4 ЗИНЗС, тъй като само по този съществува възможност за проява на различно третиране на различни лица. По тези съображения не се установиха сравними ситуации, въз основа на които да се направи извод за неравно третиране. Дали едно лице е поставено в по-неблагоприятно положение от другите, само по себе си, не може да се смята за дискриминация, тъй като смисълът на защитата от дискриминация е различното третиране да е съпоставимо с друго лице или група лица в сходно положение. Посоченото не се отнася, когато лицата се намират в един и същи затвор, но настоящият случай не е такъв, а и не се твърди да е така.

По делото се установи, че заинтересованите страни (включително и главен директор на ГДИН) са отказали предоставяне на правото по чл. 90, ал. 4 ЗИНЗС, тъй като са направили извод, че жалбоподателят злоупотребява с права. В тази връзка отказът не се основава на защитен признак по чл. 4, ал. 1 ЗДискр., а на друго (извод за злоупотреба с права поради извършени цесии), каквато преценка има възможност да се прави от затворническата администрация. В тази връзка отказът не е направен с цел засягане на права и законни интереси, дължащо се на някакъв защитен признак.

Субективните възприятия на жалбоподателя за неравно третиране, при липсата на защитен признак и липсата на сравнима сходна ситуация с твърдяната, не могат да бъдат обсъждани на плоскостта дали е осъществена дискриминация. При липсата на установено неблагоприятно третиране на основата на защитен признак и липсата на пряка причинно-следствена връзка между третирането и признака, какъвто не е налице, правилно КЗД е приела за липсата на нарушение на антидискриминационното законодателство.

Горното води до извод, че не са налице отменителните основания по чл. 146 АПК, поради което на основание чл. 172, ал. 2, предл. последно АПК следва да се отхвърли направеното оспорване на акта на КЗД.

По разностките:

С оглед изхода на делото и на основание чл. 143, ал. 3 и ал. 4 АПК жалбоподателят следва да заплати направените разноси на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, които са в размер на 100 лева за юрисконсултско възнаграждение, което е съответно на чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ, вр. чл. 37 ЗПрП. По изложените съображения, съдът

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Н. Н. А. срещу Решение № 24от 18.01.2023г. по преписка № 185/2021 г.по описа на Комисията за защита от дискриминация, трети специализиран заседателен състав.

ОСЪЖДА Н. Н. А. да заплати на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ сумата в размер на 100 лева, представляваща направени разноси.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд в 14 – дневен срок от съобщаването му на страните.

Съдия: